

**Právní soustava ČR, mezinárodní právo, právo
EU, soustava správních orgánů, státních
zastupitelství a soudů**

Právo

- objektivní – soustava pravidel chování (příkazy, zákazy, dovolení), které jsou uznávané nebo přímo stanovené státem

právní norma – obecně závazné pravidlo chování vynutitelné státní mocí

struktura právní normy: hypotéza, dispozice, sankce

„Matka, která v rozrušení způsobeném porodem úmyslně usmrtí při porodu nebo bezprostředně po něm své novorozené dítě, bude potrestána odnětím svobody na tři léta až osm let.“ (§ 142 trestního zákoníku)

právní řád – soubor právních norem

- subjektivní – právo určitého subjektu na něco
- soukromé x veřejné

Prameny práva

- to, z čeho právo pochází

druhy:

- psané

- smluvní

- soudcovské

- obyčejové

Informace

- Sbírka zákonů a Sbírka mezinárodních smluv www.mvcr.cz
- úplná znění: jednotlivé ústřední správní úřady, www.zakonyprolidi.cz, <http://www.sagit.cz/info/zakony...>
- právní programy: ASPI, Beck-online, CODEXIS
- proces přijímání právních předpisů: www.psp.cz www.senat.cz

Hierarchie právních předpisů

- Ústava, ústavní zákony
- mezinárodní smlouvy, k jejichž ratifikaci dal souhlas Parlament
- zákony, nařízení orgánů EU
- prováděcí předpisy (nařízení, vyhlášky, jiná opatření správních orgánů), obecně závazné vyhlášky obcí a krajů
- nařízení kraje, obce

Ústava

č. 1/1993 Sb.

- základní zákon státu a nejvyšší právní norma jeho právního řádu
- ČR – ústavní pořádek = Ústava + Listina základních práv a svobod

členění:

- základní ustanovení
- dělba moci (zákonodárná, výkonná, soudní)
- Nejvyšší kontrolní úřad, Česká národní banka
- územní samospráva

Normotvůrci

- Parlament (Poslanecká sněmovna, Senát) – zákony
- vláda – nařízení
- ministerstva a jiné ústřední správní orgány a další správní orgány - vyhlášky
- územní samosprávné celky – obecně závazné vyhlášky, nařízení

Proces přijímání zákonů

- zákonodárna iniciativa
- Poslanecká sněmovna - 1. čtení – přednesení návrhu
 - 2. čtení – pozměňovací návrhy
 - 3. čtení – hlasování
- Senát - nezabývání se návrhem
 - schválení
 - zamítnutí a vrácení PS
 - vrácení s pozměňovacími návrhy

Proces přijímání zákonů

- PS po vrácení návrhu Senátem:
 - zamítnutý návrh – schválen nadpoloviční většinou všech poslanců
 - vrácený se změnami – schválen nadpoloviční většinou přítomných, přehlasován nadpoloviční většinou všech poslanců
- prezident - podpis
 - vrácení PS – schválen nadpoloviční většinou všech poslanců
- podepisuje předseda PS, předseda vlády, prezident
- publikace - Sbírka zákonů, platnost x účinnost

<http://www.psp.cz/sqw/hp.sqw?k=173>

Územní a správní členění státu

územní členění (geografické) - zákon č. 36/1960 Sb., o územním členění státu

- území republiky → kraje (7) → okresy (76) – obce (6258/9), vojenské újezdy (4)

Členění dle zákona č. 36/1960 Sb.

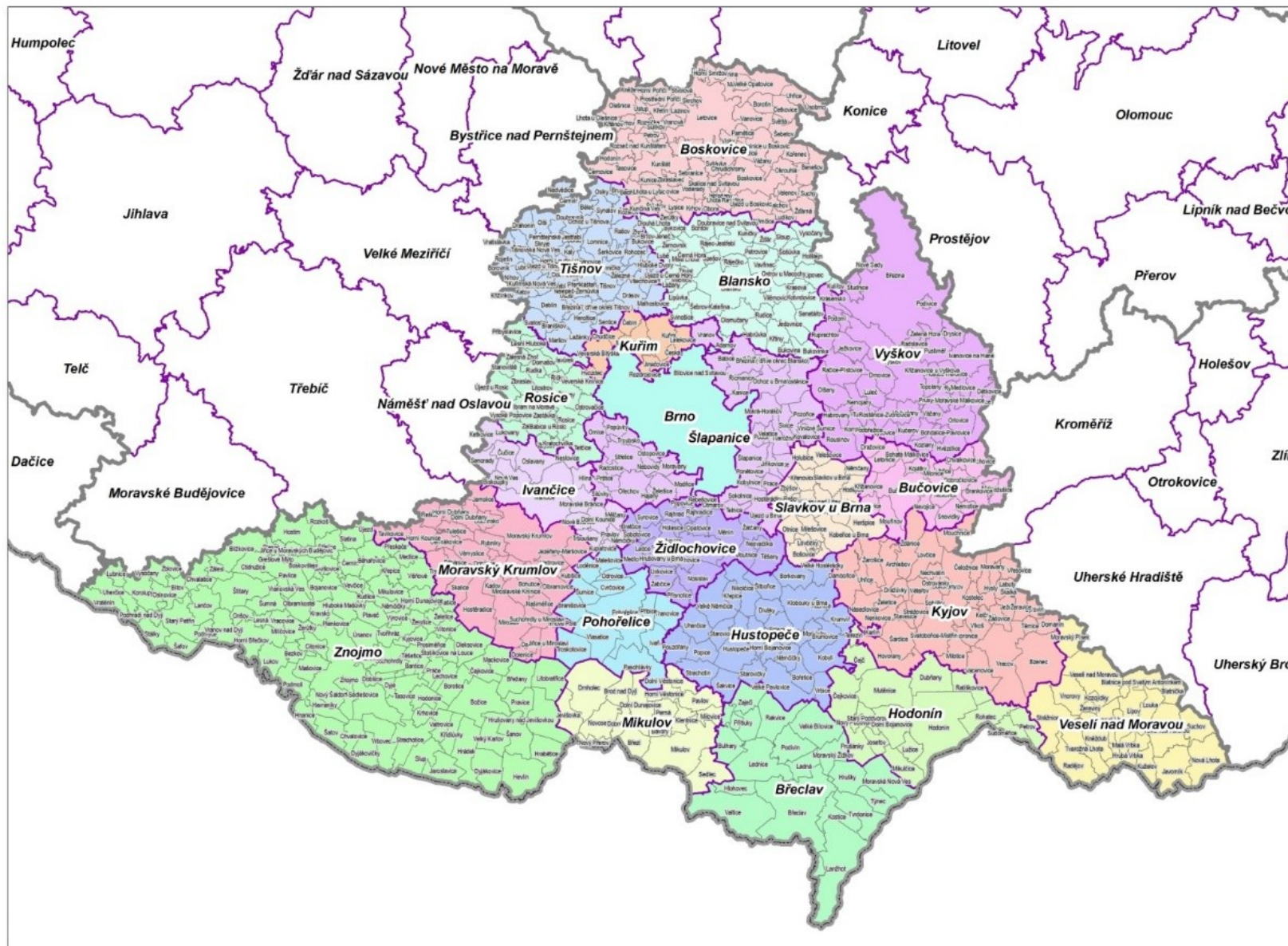
Územní a správní členění státu

Správní členění státu (územní samospráva) - čl. 99-105 Ústavy, ústavní zákon č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků

- Česká republika → kraje (14 včetně hl.m.Prahy) → obce (6258/9), vojenské újezdy (4)

MAPA SPRÁVNÍHO USPOŘÁDÁNÍ ČESKÉ REPUBLIKY (k 31. 12. 2009)
Jihomoravský kraj

LEGENDA

- Hranice České republiky
- Hranice kraje
- Hranice ORP
- Hranice obce
- Hranice obce
- ORP
- Blansko
- Boskovice
- Brno
- Bučovice
- Břeclav
- Hodonín
- Hustopeče
- Ivančice
- Kuřim
- Kyjov
- Mikulov
- Moravský Krumlov
- Pohofelice
- Rosice
- Slavkov u Brna
- Tišnov
- Veselí nad Moravou
- Vyškov
- Znojmo
- Šlapanice
- Židlochovice

Veřejná správa

- záměrná činnost ve veřejném zájmu stanovená právním předpisem, kterou nelze kvalifikovat jako zákonodárství nebo soudnictví, a která sleduje dosažení určitého veřejného cíle
- členění: státní správa x samospráva
- správní právo: část právního řádu, která upravuje veřejnou správu (včetně práva životního prostředí)

Organizace státní správy

vykonává stát prostřednictvím správních orgánů nebo jiných subjektů:

- prezident
- vláda
- ministerstva
- ostatní ústřední správní orgány – 16 (zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy České republiky)
- orgány krajů
- orgány obcí
- ostatní orgány státní správy
- ostatní subjekty

Ministerstva

1. Ministerstvo financí,
2. Ministerstvo zahraničních věcí,
3. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy,
4. Ministerstvo kultury,
5. Ministerstvo práce a sociálních věcí,
6. Ministerstvo zdravotnictví,
7. Ministerstvo spravedlnosti,
8. Ministerstvo vnitra,
9. Ministerstvo průmyslu a obchodu,
10. Ministerstvo pro místní rozvoj,
11. Ministerstvo zemědělství,
12. Ministerstvo obrany,
13. Ministerstvo dopravy,
14. Ministerstvo životního prostředí.

Další ústřední orgány státní správy

1. Český statistický úřad,
2. Český úřad zeměměřický a katastrální,
3. Český báňský úřad,
4. Úřad průmyslového vlastnictví,
5. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže,
6. Správa státních hmotných rezerv,
7. Státní úřad pro jadernou bezpečnost,
8. Národní bezpečnostní úřad,
9. Energetický regulační úřad,
10. Úřad vlády České republiky,
11. Český telekomunikační úřad,
12. Úřad pro ochranu osobních údajů,
13. Rada pro rozhlasové a televizní vysílání,
14. Úřad pro dohled nad hospodařením politických stran a politických hnutí,
15. Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře,
16. Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.

Státní správa na úrovni obcí

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích
- vyhláška č. 388/2002 Sb., o stanovení správních obvodů obcí s pověřeným obecním úřadem a správních obvodů obcí s rozšířenou působností
 - obecní úřady, úřady městských částí
 - pověřené obecní úřady
 - obecní úřady obcí s rozšířenou působností, magistráty

Různě velké správní obvody, z hlediska hierarchie jsou na stejné úrovni

<http://www.risy.cz/cs/krajske-ris/jihomoravsky-kraj/verejna-sprava/spravni-cleneni/uzemni-cleneni-mapy/#o3>

Organizace územní samosprávy

- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, zákon č. 129/2000 Sb., o krajích, zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- kraje – zastupitelstvo, rada, krajský úřad, hejtman
- obce (městyse, města) – zastupitelstvo, rada, obecní (městský) úřad/úřad městyse, starosta (primátor)
 - statutární města (25) → městské části (městské obvody)
- hlavní město Praha → městské části

Činnosti veřejné správy

- správní akty – normativní x individuální
- smlouvy
- faktické a donucovací pokyny
- další úkony (osvědčení, posudky...)

zákon č. 500/2004 Sb., správní řád - proces

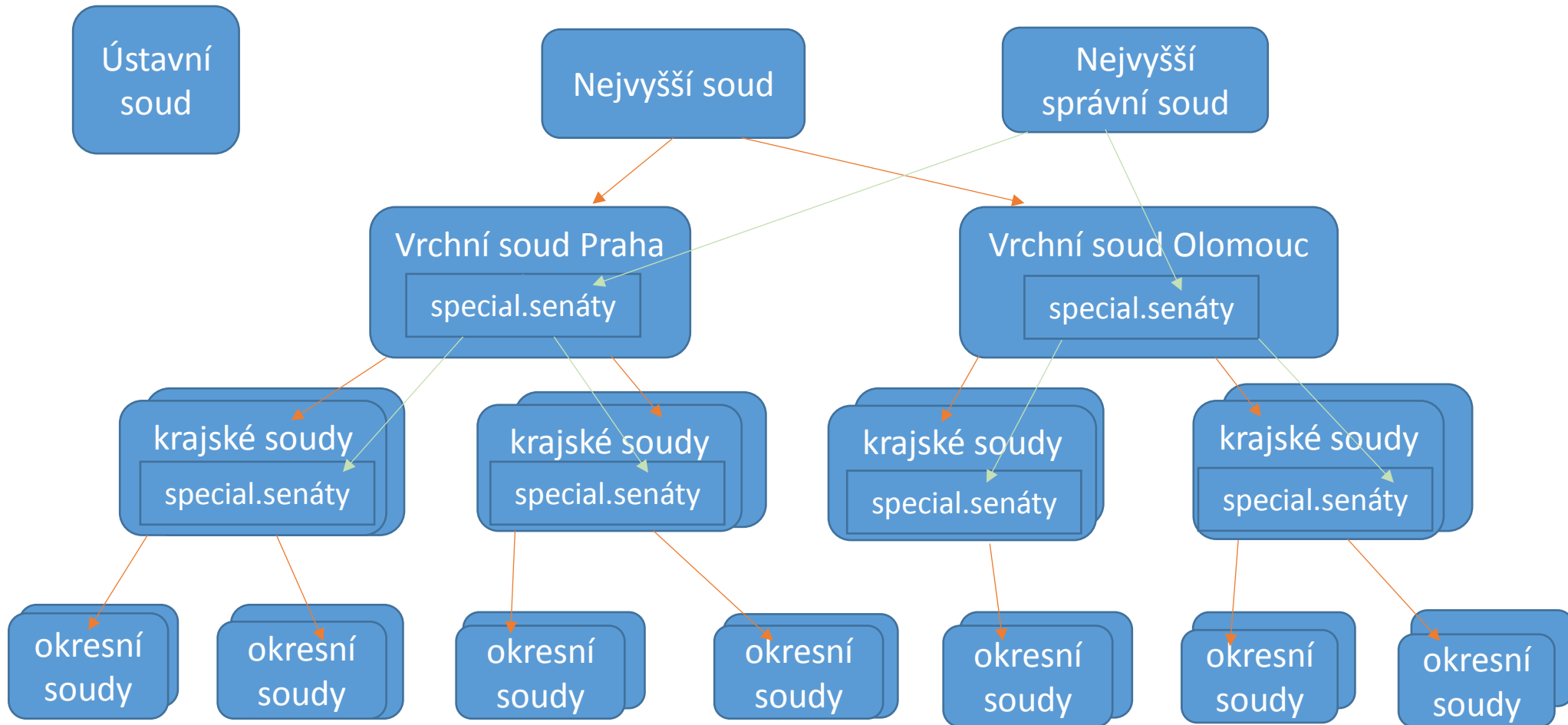
Soudní soustava

zákon č. 6/2002 Sb., o soudech a soudcích

soustava obecných soudů x Ústavní soud

- okresní (Praha – obvodní, Městský soud v Brně)
- krajské (Městský soud v Praze) – specializované správní senáty + pobočky krajských soudů
- vrchní (Praha, Olomouc)
- Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud - Brno

Soudní soustava

Státní zastupitelství

Soustava, sídla státních zastupitelství a obvody jejich územní působnosti se shodují se soustavou sídly a obvody soudů (s výjimkou NSS a ÚS)

Evropská unie

- www.europa.eu

Orgány:

- Evropská komise
- Rada Evropské unie
- Evropský parlament (Štrasburk, Brusel)
- Evropská rada („evropský summit“)
- Soudní dvůr Evropské unie (Evropský soudní dvůr)
- Další orgány (Účetní dvůr, Evropská centrální banka)

X

Rada Evropy (Štrasburk) – není orgán EU

Právo EU (unijní právo)

1. právní akty tvořené členskými státy (primární právo)
 - zřizovací smlouvy, smlouvy o přístupu nových členů....
 - akty zástupců členských států (stanoviska...)

2. akty orgánů unie (sekundární právo)
 - nařízení
 - směrnice
 - rozhodnutí
 - doporučení a stanoviska

3. mezinárodní smlouvy uzavírané EU

Práce s právními předpisy

- citace - Legislativní pravidla vlády:

(Ustanovení) § 1 odst. 1 písm. a) zákona č. 123/1998 Sb., o právu na informace o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

- „obdobně“ x „přiměřeně“

obdobně = vztahuje se na vymezené právní vztahy v plném rozsahu

přiměřeně = vyjadřuje volnější vztah s odkazovaným ustanovením

fyzická osoba x právnická osoba x orgán (úřad)

zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

nové pojmy:

svéprávnost = způsobilost k právním úkonům

právní osobnost = právní subjektivita

svěřenský fond = vyčleněná část majetku, která nikomu nepatří

spolek = občanské sdružení

společnost = sdružení bez právní osobnosti dle § 829 předchozího o.z.

pacht = úplatné užívání a požívání určité věci tj., i zisk plodů x nájem